

A 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet (25/2014 (VIII.26) NGM rendelet által módosított) szakmai és vizsgakövetelménye alapján.

Szakképesítés, azonosító száma és megnevezése

54 524 02	Vegyipari technikus

Tájékoztató

A vizsgázó az első lapra írja fel a nevét!

Ha a vizsgafeladat kidolgozásához több lapot használ fel, a nevét valamennyi lapon fel kell tüntetnie, és a lapokat sorszámmal el kell látnia.

Értékelési skála:

81–100 pont	5 (jeles)
66 – 80 pont	4 (jó)
51 – 65 pont	3 (közepes)
34 – 50 pont	2 (elégséges)
0 – 33 pont	1 (elégtelen)

A javítási-értékelési útmutatótól eltérő helyes megoldásokat is el kell fogadni.

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 15 %

1. feladat **8 pont**

0,50 kg 8,00 tömegszázalékos kálium-nitrát-oldatot 20 órán át 10,0 A erősségű árammal elektrolizálunk indifferens elektródok között.

A) Írja le az elektrolízis során lejátszódó bruttó folyamatot!

B) Számítsa ki, hogy mekkora lesz az oldat tömegszázalékos összetétele kálium-nitrátra nézve az elektrolízis után!

$$A_r(\text{O}) = 16,0; A_r(\text{H}) = 1,0$$

2. feladat **7 pont**

Egy szerves vegyület tömegszázalékos összetétele a következő:

C-tartalom: 38,7% H-tartalom: 9,70% O-tartalom: 51,6%

A fenti szilárd anyagból 0,310 g-ot 10,0 g benzolban feloldva az oldat fagyáspontja 2,94 °C. A tiszta benzol fagyáspontja 5,50 °C.

Határozza meg a szerves anyag moláris tömegét és képletét!

A benzol molális fagyáspontcsökkenése $5,12 \frac{\text{kg K}}{\text{mol}}$. Feltételezzük, hogy a vizsgált anyag az oldatban nem disszociál.

3. feladat **7 pont**

Egy 50 dm³ térfogatú palackban oxigéngáz van.

A) Hány kg oxigén van a palackban, ha a gáz nyomása 10,5 MPa, hőmérséklete 25 °C?

B) A palackból 2,4 kg gázt elhasználtunk. Mekkora a palackban maradt gáz nyomása, ha közben hőmérséklete 10 °C-kal csökken?

$$A_r(\text{O}) = 32,0$$

4. feladat**15 pont**

A szénhidrogénekből előállított hidrogén jelentős mennyiségű szén-monoxidot tartalmaz. Ennek eltávolítása a szén-monoxid vízgőzös konverziójával történik:

- A) Számítsa ki az egyensúlyi gázelegy térfogatszázalékos összetételét, ha a kiindulási gázelegy sztöchiometrikus arányban tartalmazza a szén-monoxidot és a vízgőzt!**
- B) Mekkora feleslegben kell alkalmazni a vízgőzt ahhoz, hogy a szén-monoxid konverziója 96%-os legyen, ha a reakciót az egyensúlyi állandónak megfelelő hőmérsékleten hajtjuk végre?**

5. feladat**10 pont**

Írja a helyes betűjelet az állítások előtti kipontozott helyre, a réz és a cink standardpotenciáljának ismeretében!

$$\varepsilon^\circ(\text{Cu}^{2+}/\text{Cu}) = +0,34 \text{ V} \quad \varepsilon^\circ(\text{Zn}^{2+}/\text{Zn}) = -0,76 \text{ V}$$

- A) Réz**
B) Cink
C) Mindkettő
D) Egyik sem
1. Lúgoldatban hidrogénfejlődés közben oldódik.
 2. Tömény salétromsavoldatban nitrogén-oxidok fejlődése közben oldódik.
 3. Vegyülete alkalmas kloridionok kimutatására.
 4. A két elemből összeállított galvánelemben katód.
 5. A horganyzott lemezekon aktív korrózióvédelmet biztosít.
 6. Ionjait az ólomion redukálhatja. $\varepsilon^\circ(\text{Pb}^{2+}/\text{Pb}) = -0,13 \text{ V}$
 7. Vezeti az áramot.
 8. Levegőn felületét kezdetben fekete, később zöld réteg vonja be.
 9. Híg savakban hidrogénfejlődés közben oldódik.
 10. A p-mező elemei közé tartozik.

6. feladat**10 pont****1. Válassza ki az egyetlen hibás állítást!**

- A) Van olyan nemfémes anyag, amely egyik módosulata vezeti az áramot.
- B) A jódkristályban csak másodrendű kötések vannak.
- C) A gyémántrácsot erős kovalens kötések tartják össze.
- D) A benzolban delokalizált kötés van.
- E) A nátrium-nitrát vizes oldata semleges.

2. Válassza ki a helyes megoldást az alábbi egyensúlyi reakciót tekintve! A reakcióban résztvevő valamennyi anyag gáz halmazállapotú.

- A) Hőközléssel és a nyomás növelésével az egyensúly a termék irányába eltolható.
- B) A C jelű anyag elvezetésével és hőközléssel az egyensúly a termék irányába tolható el.
- C) A nyomás csökkentésével és hőelvonással az egyensúly a termék irányába tolható el.
- D) A nyomás változtatása nincs hatással az egyensúlyra.
- E) A B jelű anyag elvezetésével és a hőelvonással az egyensúly a termék irányába tolható el.

3. Állapítsa meg hányszorosa az O₂ molekulák sebessége a SO₂ molekulákéhoz képest azonos állapotjelzők esetén! $M(\text{O}_2) = 32 \text{ g/mol}$; $M(\text{SO}_2) = 64 \text{ g/mol}$

- A) $\sqrt{2}$
- B) 0,5
- C) 2
- D) $\frac{1}{\sqrt{2}}$
- E) Azonos állapotjelzők esetén a sebességük is azonos.

4. Mekkora a pH-ja a 10^{-4} mol/dm^3 koncentrációjú kénsavoldatnak?

- A) 3,7
- B) 4,0
- C) A kénsav nem elegyedik a vízzel, így a pH nem értelmezhető.
- D) A pH megállapításhoz ismerni kell a disszociáció mértékét is.
- E) A pH megállapítása csak pH-mérő műszerrel lehetséges.

5. A felsorolt anyagok közül melyik oldódik jól apoláris oldószerben?

- A) nátrium-szulfát

- B) ezüst-nitrát
- C) vörös foszfor
- D) ammónia
- E) jód

6. Írja fel a szerkezeti (csoportfunkciós) képletét és a nevét a következő vegyületeknek!

A) A legkisebb szénatomszámú karbonsav.	
B) A legkisebb szénatomszámú telítetlen szénhidrogén.	
C) A legkisebb szénatomszámú keton.	
D) A legkisebb szénatomszámú aldehid.	
E) A legkisebb moláris tömegű aromás szénhidrogén.	

7. feladat

13 pont

Összekeverünk 100 cm^3 $0,050 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú nátrium-hidroxid-oldatot és 150 cm^3 $0,100 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú ecetsavoldatot.

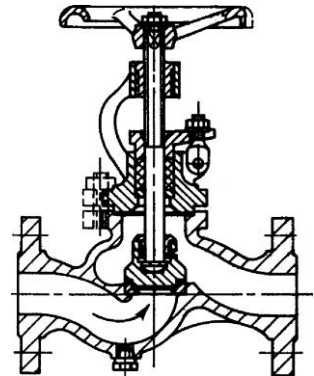
- A) Mekkora a pH-ja a $0,050 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú nátrium-hidroxid-oldatnak?
- B) Mekkora a pH-ja a $0,10 \text{ mol/dm}^3$ koncentrációjú ecetsavoldatnak?
 $K_s(\text{ecetsav}) = 1,75 \cdot 10^{-5} \text{ mol/dm}^3$
- C) Írja fel a reakcióegyenletet és adja meg az anyagok anyagmennyiségét!

8. feladat

6 pont

Az ábrán egy elzáró szerelvény rajza látható. Jelölje a megfelelő rovatba írt X-szel, hogy a szerelvényt kapcsolatos állítás IGAZ vagy HAMIS!

Állítás	Igaz	Hamis
A rajz egy szelepet ábrázol.		
A rajz egy szennyvíz-csatorna tolózárát ábrázolja.		
A rajz egy csapot ábrázol.		
A záróelem mozgása az áramlás irányára merőleges.		
A záróelem mozgása az áramlással párhuzamos.		
A szerelvény az áramlás szabályozására alkalmas		

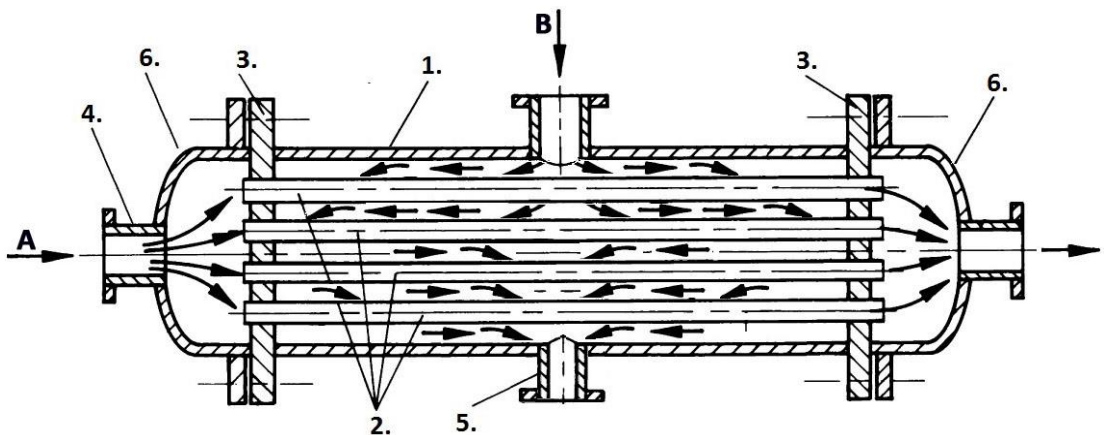

9. feladat

16 pont

Az ábrán látható gőzfűtésű hőcserélőben óránként 6 m^3 $30 \text{ }^\circ\text{C}$ hőmérsékletű oldatot melegítünk $110 \text{ }^\circ\text{C}$ -ra. Az oldat fajhője $c = 2,20 \frac{\text{kJ}}{\text{kg } ^\circ\text{C}}$, sűrűsége: $\rho = 1110 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$.

A) Nevezze meg az ábra szerinti hőcserélő számokkal jelzett főbb részeit, és a betűkkel jelölt anyagáramokat!

- 1:..... 2:
- 3:..... 4:
- 5:..... 6:
- A:..... B:

- B) Számítsa ki az ecetsav tömegáramát kg/s egységben!**
- C) Számítsa ki az ecetsav felmelegítéséhez szükséges hőmennyiséget kW egységben!**
- D) Válassza ki a mellékelt táblázatból a fűtéshez alkalmazható legalacsonyabb gőznyomást, és jegyezze fel a gőz hőmérsékletét és párolgáshőjét!**

Gőznyomás [bar]	Hőmérséklet [°C]	Párolgáshő [kJ/kg]
0,6	86	2250
0,8	94	2200
1,0	100	2242
2,0	121	2188
4,0	144	2136
6,0	159	2106

- E) Számítsa ki a fűtéshez szükséges gőz mennyiségét kg/h egységben!**

10. feladat

8 pont

Adja meg az alábbi kifejezésekhez tartozó vegyipari (laboratóriumi) műveletet! Minden sorban elegendő egy műveletet megadni!

Állítás, kifejezés	Művelet
1. Gravitációs erőterben történő szétválasztás.	
2. Gázok megkötése szilárd anyag felületén.	
3. Nernst-féle megoszlási törvény.	
4. Nedvességtartalom csökkentése.	
5. Szemcseméret csökkentése.	
6. Gázok elnyelése folyadékban.	

Állítás, kifejezés	Művelet
7. Forráspont-különbségen alapuló szétválasztási művelet.	
8. Telített, túltelített oldat.	